

Musiikin hahmottamisen opetus taiteen perusopetuksessa, yleinen ops

Opetussuunnitelman ohjeita musiikin hahmottamisen opetusta varten

- Wellamo-opiston OPS s. 72: **Tavoitteena on musiikin luku- ja kirjoitustaitojen perusteiden oppiminen laulaen, lukien ja kirjoittaen erityisesti käytännön musisointia varten.**
- Muha 1-2 opetuksesta:
- Säveltapailun ja teorian alkeita: Laulujen kautta opitaan duuri- ja molliasteikkoihin perustuvia melodioita. Metodeina esim. Kaanonit ja rytmien yhdistäminen lauluihin, musiikkiliikunta ym.
- Solmisaation käyttö tonaliteetin hahmottamisessa. Nuottien oppiminen laulaen, lukien ja kirjoittaen.
- Intervalleihin tutustuminen kuuntelemalla ja laulamalla.

- Muha 1-2 Wellamo-opistossa
 - Luodaan perusta Muha 3:n eli verkkomuhan teorian perusteiden opinnoille (perustaso 1:n suoritusta vastaavalle tasolle)
 - Opetus tapahtuu soittotuntien yhteydessä
 - Tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja kirjoittaen musiikin peruskäsitteisiin ja osa-alueisiin

Muha 1-2 Opetettavat musiikin osa-alueet

- Nuottien ja taukojen aika-arvot (16-osanuotista kokonuottiin), tahtilajit 2/4, 4/4, 3/4, yksinkertaiset
- rytmihdistelmät (taa, titi, tittiri, tiriti, tirri, synkooppi), perussyke
- Nuottiavaimet, sävelten nimet, ylennys- ja alennusmerkit, oktaavialat c-c2
- C-duuri-asteikko, Duurikolmisointu, mollikolmisointu, intervallit (duuriasteikon mukaisesti)
- Sävellajit yhteen etumerkkiin (muha 3: laajennetaan kahteen merkkiin asti)
- Musiikkitermit, jotka käytössä opetettavissa kappaleissa ja opetuksessa (eroavat ohjelmistojen ja soittimien osalta)

Opetusmetodit/Tehtävät (tässä esimerkkejä opettajien käyttämistä harjoituksista ja tehtävistä)

Rytmit: Aika-arvot eri kokoisten eläinten kävelynä -leikki tai liikkuminen eri tahtilajeissa, Taputukset, yhdellä sävelellä rytmin harjoittaminen, Sanarytmit (synkooppi = Tomaatti/banaani, tittiri=patteri tms.)

Sävelet: Soitetuista kappaleista tunnistetaan sävelten nimiä ja oktaavialoja, lauletaan. Huomioitava, että H/B/Bb-sävelten sävelkorkeus klassisessa ja rytmimusiikin ohjelmistossa erilainen

Intervallit: intervallilaulut, joita opettaja voi ”nykyaikaistaa” oppilaille tutuista kappaleista. Duuriasteikon mukaiset intervallit (Puhtaat ja suuret), duurimuotoisten intervallien soittamista ja laulamista, tunnistamista ja kirjoittamista

- **Soinnut:** Duuri- ja mollikolmisoinnun erottaminen kuuntelemalla ja soittamalla, laulamalla (sekä kirjoittamalla). Kolmisointujen laulamista/soittamista melodisesti (eli murtosointuina) ja yhtäaikaaisesti (yhteismusisointimahdollisuus!)
- **Rytmit ja melodiat:** Lyhyiden ja helppojen melodioiden kirjoittamista, rytmi kirjoitetaan erikseen ensin ja sitten sävelkorkeudet, Opettajan laatiman ”Salakirjoituksen” keksiminen diktaatin ratkaisuna elävöittää opetusta. Nämä ensimmäiset ”diktaatit” muutaman sävelen mittaisia ja leikinomaisia harjoituksia.
- **Säveltapailu:** Solmisaation käyttö suositeltavaa, jos opettajalle luontevaa: Do, re, mi ja Do-mi-so aluksi sekä erilaiset laulut, jotka harjoittavat suppeiden intervallien laulamista puhtaasti. Toisaalta opettaja voi tyytyä käyttämään sävelten nimillä laulamista, jos näin päästään samaan lopputulokseen.

Opetuksessa käytettyjä oppikirjoja

- Musiikin luku- ja kirjoitustaito (Hakkarainen ym.)
- Klaavi 1 (Klaavi 2-3)
- Klusteri (Marko Kemppi)
- Tohtori Toonika (soveltaen)
- Musiikin perusteet (Kopra)
- Mupenikka (Harmonikan opiskelijoilla)
- Suomalainen pianokoulu: Puuhavihko 1
- Pianon avain: Pianoaapinen
- Modern Method for Guitar (Leavitt)